

ВПЛИВ ПЕЛОЇДОТЕРАПІЇ НА ДИНАМІКУ БІОХІМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ У БІЛИХ ЩУРІВ ЗА ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОГО ОСТЕОАРТРИТУ

Маколінець В. І.¹, Леонтєва Ф. С.¹, Морозенко Д. В.², Данильченко С. І.³

¹ДУ «Інститут патології хребта та суглобів
ім. проф. М.І. Ситенка НАМН України, м. Харків, Україна
vasylmakolinez@gmail.com

²Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна
d.moroz.vet@gmail.com

³Чорноморський національний університет імені Петра Могили,
м. Миколаїв, Україна
svetlanaadanilch@gmail.com

Вступ. Відомо, що до останнього часу провідним методом у лікуванні та медичній реабілітації пацієнтів із остеоартритом залишалась комплексна консервативна терапія. Фізичні фактори, як преформовані, так і природні, займають важливе місце в терапії хворих на остеоартрит. Пелоїдотерапія, поряд з бальнеотерапією та кліматолікуванням, складає основу класичної курортології, а вивчення можливостей її застосування і механізмів лікувальної дії при різних патологічних станах, в тому числі і дегенеративних порушеннях в суглобах, залишається однією з найбільш актуальних проблем сучасної медицини.

Мета – оцінити за допомогою біохімічних методів дослідження дію апікацій лікувальної сірководневої сульфідно-мулової грязі на колінний суглоб щурів, використовуючи експериментальну модель остеоартриту на щурах.

Матеріали та методи. Дослідження проводились на базі ДУ «Інститут патології хребта та суглобів ім. проф. М.І. Ситенка НАМН України». Біохімічні дослідження проведені на 15 тваринах, котрі були розподілені на наступні групи: 1 група (n=15) – контрольні тварини з остеоартритом колінного суглоба, ініційованим дворазовим внутрішньосуглобовим введенням вітаміну А (ретинолу ацетату) у дозі 13,76 мг вітаміну А на 1 кг ваги тіла тварини; 2 група (n=15) – дослідні тварини з остеоартритом колінного суглоба, яким на наступну добу після першого введення вітаміну А починали проводити пелоїдотерапію (від 33 до 36°C); 3 група (n=10) – інтактні тварини. Щури всіх груп виводилися з експерименту по 5 тварин на 7, 15, 30 добу експериментального дослідження.

У сироватці крові щурів визначали: концентрацію загального білка, кальцію, вміст β-ліпопротеїдів, гаптоглобіну, церулоплазміну, активність лужної фосфатази. Концентрацію хондроїтинсульфатів визначали за Л.І. Слущким. рівень глікопротеїнів за методом С.Я. Штейнберга і Я.Н. Доценка. Вибір комплексу показників для обстеження був обумовлений необхідністю оцінки впливу пелоїдотерапії на характер перебігу запального процесу, розвиток дистрофічних змін у кістковій і хрящовій тканинах, а також на соматичний статус тварин.

Результати та їх обговорення. Аналіз отриманих даних свідчить про те, що у крові тварин із моделлю остеоартриту концентрації загального білка, кальцію і глюкози не міняються у процесі експерименту і залишаються на рівні значень у інтактних щурів. Застосування сульфідно-мулової лікувальної грязі в температурному режимі від 33 до 36 °С не викликало вірогідних розходжень вищевказаних показників у порівнянні з величинами зазначених показників у тварин контрольної групи.

Вміст глікопротеїнів був вірогідно підвищеним на 7-у добу у тварин з остеоартритом порівняно зі значеннями у інтактних. Мало місце підвищення рівня глікопротеїнів зберігалось упродовж всього експерименту до 30-ї доби. При лікуванні сульфідно-муловими грязями на 7-у добу відзначалося підвищення вмісту глікопротеїнів до рівня показників контрольної групи.

До 15-ої доби концентрація глікопротеїнів вірогідно знижувалася порівняно з її значенням у контрольної групи, однак, до кінця спостережень кількість глікопротеїнів у сироватці крові експериментальних тварин перевищувала даний показник ніж у щурів контрольної групи. Ці дані свідчать про те, що застосування сульфідно-мулової грязі знижує активність запального процесу, але не у достатній мірі. Активність лужної фосфатази в сироватці крові щурів в розглянутих умовах експерименту не потерпала істотних змін. Пелоїдотерапія не чинила суттєвої дії на ліпідний обмін дослідних тварин, про що свідчить відсутність змін вмісту β -ліпопротеїнів упродовж усіх термінів спостереження на моделі остеоартриту.

Концентрація хондроїтинсульфатів у сироватці крові експериментальних тварин на 7-му та 15-ту добу за остеоартриту була підвищена у порівнянні з результатами, отриманими у інтактних тварин. Однак, до 30-ї доби відзначалося зниження зазначеного показника порівняно з таким, що мав місце в більш ранні терміни.

Висновки. 1. Застосування пелоїдотерапії призводило до зниження вмісту хондроїтинсульфатів у сироватці крові експериментальних тварин у порівнянні з відповідним терміном контрольної групи, що свідчить про сприятливий вплив пелоїдотерапії на обмін глікозаміногліканів. 2. В умовах проведеної терапії виявлена динаміка біохімічних показників свідчила про сприятливий вплив аплікацій пелоїду на колінні суглоби експериментальних щурів, що проявлялось у зменшенні деструктивного процесу в суглобі.